യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 4✓
(സ്ഥിതിപ്രകരണമ്)/സർഗം 35✓

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

ജയന്തി തേ മഹാ-ശൂരാഃസ് സാധവോ/ യൈർ/വിനിർ/ജിതമ് .
അവി+ദ്യാമേ/ദുരോ+ല്ലാസൈഃസ് സ്വമനോ വിഷയോ+ന്മുഖമ് .. 1

സംസാര+സ്യാസ്യ ദുഃഖസ്യ സർവോ-പദ്രവ-ദായിനഃ .
ഉപായ ഏക ഏവാസ്തി/ മനസഃസ് സ്വസ്യ നിഗ്രഹഃ .. 2

ശ്രൂയതാംഞ്ജ് ഞ്ജാന-സർവസ്വം ശ്രുത്വാ ചൈവാവ-ധാര്യതാമ് .
ഭോഗേ+ച്ഛാ/മാത്രകോ ബന്ധസ്/ത+ത്ത്യാഗോ മോക്ഷ ഉച്യതേ .. 3

കിമ+ന്യൈഃശ്/ ശാസ്ത്ര-സംദർഭൈഃഖ്/ ക്രിയതാ-മിദ-മേവ തു .
യദ്യത് സ്വാ+ദ്വിഹ/ ത+ത്സർവംൻ ദൃശ്യതാംവ് വിഷ-വഹ്നിവത് .. 4

വിഷമാ വിഷയാ-ഭോഗാഃഫ് പ്രവിചാര്യ പുനഃപുനഃ .
ഉപരിഷ്ടാത്/പരിത്യജ്യ സേവ്യമാനാഃസ് സുഖാവഹാഃ .. 5

ദോഷാൻ/പ്രസവതി+ സ്ഫാരാ+ന്വാസനാ-വലിതാ മതിഃ .
കീർണ-കണ്ടക-ബീജാ ഭൂഃഖ്/ കണ്ടക+പ്രസരംയ് യഥാ .. 6

അല+ഗ്ന/വാസനാ-ജാലാ മതിഃഫ് പ്രസര-വർജിതാ .
അദൃഷ്ട-രാഗ+ദ്വേഷാ യാ ശമ-മേതി ശനൈഃഫ് പരമ് .. 7

ശുഭാ-ശുഭാന-സദ്/ഗ്ലാനീൻ/പ്രസൂതേ സുഗുണാൻഥ്.സദാ .
ഫലദാന+ങ്കുരാൻ/കാലേ+ ശ്രേഷ്ഠ-ബീജ-വതീവ ഭൂഃ .. 8

ശുഭ-ഭാവാനു-സംൻ-ധാനാത്/പ്രസന്നേ മനസി+ സ്ഥിതേ .
ശനൈഃശ് ശനൈഃഫ് പ്രശാന്തേ ച/ മിഥ്യാ+ഞ്ജാന-ഘനാമ്/ബുദേ .. 9

വൃദ്ധിംയ് യാതേ ച സൗജന്യേ/ യ+ക്ഷേ ശുക്ല ഇവോഡുപേ .
വിവേകേ+ പ്രസൃതേ പുണ്യേ/ നഭസീ-വാർക-തേജസി .. 10

ധൃതാ-വന്തർ-വിവൃ+ദ്ധായാം മുക്താതായാ-മിവ കീചകേ .
സ്ഥിതാ-വന്തഃഖ് കൃതാർ/ഥായാം മധാവിവ നിശാകരേ .. 11

ഫലിതേ ശീതല+ച്ഛായേ സത്-സങ്ഗ/സഫല+ദ്രുമേ .
സ്രവ+ത്യാനന്ദ-സുരസ/ സമാധി-സരല+ദ്രുമേ .. 12

മനോ ഭവതി നിർ/ദ്വന്ദ്വംൻ നിഷ്കാമംൻ നിരുപദ്രവമ് .
പ്രശാന്ത-ചാപലാ-നർഥ-ശോക-മോഹ-ഭയാ-മയമ് .. 13

ക്ഷീണ-ശാസ്ത്രാർഥ-സംൻദേഹംവ് വിഗതാ-ശേഷ-കൗതുകമ് .
നിരസ്ത-കല്പനാ-ജാലം/ മോഹ-മുക്തമ-ലേപകമ് .. 14

നിരീഹംൻ നിരുപാ+ക്രോശംൻ നിരപേക്ഷംൻ നിരാധികമ് .
സംശാന്ത-ശോക-നീഹാര/മസ+ക്തംങ്ങ് ഗ്രന്ഥി-വർജിതമ് .. 15

സംൻദേഹോ+ഗ്ര/സുതം സാഗ്രം/ സതൃഷ്ണാ-ദാര-പഞ്ജരമ് .
നാശയിത്വാ+ സ്വമാത്മാനം സാധയ+ത്യർഥ-മൈശ്വരമ് .. 16

ആത്മ-പീവരതാ-ഹേതൂ+ന്വികല്പാംശ്-ചായ-മുജ്ഝതി .
സംസ്മൃത്യ+ പ്രഭുതാമേഷു ജഹാതി തൃണവ+ത്തനുമ് .. 17

മനസോ്ഽ+ഭ്യുദയോ നാശോ മനോ-നാശോ മഹോദയഃ .
ജ്ഞമനോ നാശ-മഭ്യേതി മനോ്ഽ+ജ്ഞസ്യ വിവർധതേ .. 18

മനോ/മാത്രംഞ്ജ് ജഗ+ച്ചക്രം/ മനഃഫ് പർവത-മണ്ഡലമ് .
മനോ+ വ്യോമ മനോ ദേവോ/ മനോ മിത്രം മനോ രിപുഃ .. 19

വികല്പ-കലുഷാ യാ സ്യാച്-ചിത്തത്-ത്വസ്യാത്മ-വിസ്മൃതിഃ .
മന ഇത്യു+ച്യതേ സേയംവ് വാസനാ ഭവ-ഭാഗിനീ .. 20

ചേ+ത്യാനു-പാത-കലിത-ചിന്മാത്രേ തിഷ്ഠതാ-ഭിധമ് .
മനാഗ്-വിവ-കല്പ-കലുഷംഞ്ജ് ചിത്ത+ത്ത്വംഞ്ജ് ജീവ ഉച്യതേ .. 21

ചേത്യ+പ്ര/പതിതം/ രൂഢ/സംജ്ഞ-മജ്ഞത്വ-മാഗതമ് .
തദേ-വാധിക-നിഃസ്-സാരംങ്ങ് കല്പ്യതേ്ഽ+ന്തർ/മനസ്തയാ .. 22

നാത്മാ സംസാരി-പുരുഷോ ന ശരീരംൻ ന ശോണിതമ് .
ജഡം സർവം ശരീരാദി ദേഹീ+ സ്വവദ-ലേപകഃ.. 23

ശരീരേ കണശഃഖ് കൃത്തേ നാസ്+(തി-ആ)ന്യ+ദ്രുധി-രാദി-കാത് .
നിർഭിന്നേ കദലീസ്/തമ്ഭേ നാസ്+ത്യന്യത്/പല്ലവാ-ദൃതേ .. 24

മനോ ജീവോ നരംവ് വിദ്ധി തദേവാ-കാര-മാഗതമ് .
ആത്മ-നാത്മാന-മാദത്തേ+ സ്വവി-കല്പാത്മ-കല്പിതമ് .. 25

സ്വവി-കല്പാൻ-നരസ്/തത്ര+ പ്രസാര്യ രചയ+ത്യലമ് .
ജാല-മാത്മ-നിബന്ധായ കോശ-കാര/കൃമിര്യഥാ .. 26

ഇമം ദേഹ+ഭ്രമംൻ ത്യക്ത്വാ ദേശ-കാലാന്തരേ പുനഃ .
ശരീരത്വ-മഥാ-ദത്തേ പല്ലവ+ത്വ/മിവാങ്കുരഃ .. 27

യാദൃ+ഗ്വാസന-മേതത്-സ്യാത്/തമനസ്/താദൃക്/പ്രജായതേ .
ജാതം സ്വപിതി യ+ച്ചിത്തംൻ തത്സ്വപ്നേ നിശി തിഷ്ഠതി .. 28

അമ്ലം മധുര-സാസിക്തം മധുരം മധു-രഞ്ജിതമ് .
ബീജം പ്രതിവിഷാ-കൽക/സിക്തംഞ്ച് ച കടു ജായതേ .. 29

ശുഭ-വാസനയാ ചേതോ മഹത്യാ ജായതേ മഹത് .
ഭവതീ+ന്ദ്ര/മനോരാജ്യ ഇന്ദ്രതാ+ സ്വപ്ന/ഭാങ്ഗരഃ .. 30

ക്ഷുദ്ര-വാസനയാ ചേതഃഹ ക്ഷു+ദ്രതാ-മപി പേലവാമ് .
പിശാച-വിഭ്രമാ+ത്സ്വപ്നേ പിശാചാ+ന്നിശി പശ്യതി .. 31

സരസി+ സ്ഫാര-നൈർമ+ല്യേ കാലുഷ്യംയ് യാതി ന+ സ്ഥിതിമ് .
തഥൈവ+ സ്ഫാര-കാലു+ഷ്യേ+ പ്രസാദോ യാതി ന+ സ്ഥിതിമ് .. 32

മനസി+ സ്ഫാര-കാലുഷ്യേ/ തദ്രൂപംഞ്ച് ജായതേ ഫലമ് .
തഥൈവ+ സ്ഫാര-നൈർ/മല്യേ/ തദ്രൂപംഞ്ച് ജായതേ ഫലമ് .. 33

ത്യജ+ത്യുദാരാംൻ ന ഗതിംങ്ങ് ക്ഷീണോ്ഷ+പ്യനിശ-മുത്തമഃ .
ഉദ്യോഗ-വാന-വിരതം പൂര-ണാശാ-മിവോഡുപഃ .. 34

നേഹ ബന്ധോ ന മോ+ക്ഷോ്സ്തി നാബ+ന്ധോ്സ്തി ന ബന്ധതാ.
മിഥ്യോത്ഥി/തൈവ മായേയ-മിന്ദ്ര-ജാല-ലതാ യഥാ .. 35

ഗന്ധർവ-നഗരാ-കാരാ മൃഗ-തൃഷ്ണാ ഇവോ+ത്ഥിതാ .
ദ്വി-ചന്ദ്ര/വിഭ്രമാ-ഭാസാ+ ദ്വൈതൈ/ക+ത്വ-വിവർജിതാ .. 36

സർവൈവ+ ബ്ര+ഹ്മ-സത്തേയ-മി+ത്യേഷാ പരമാർഥതാ .
പരി+സ്ഫുരതി നിഃസ്-സാരഃസ് സംസാരോ്യ-മസ+ന്മയഃ .. 37

നാനന്തോ്ഹംവ് വരാകോ്ഹ/മിതി ദുർ/നിശ്ചയോ-ദിതഃ .
അനന്തോ്+സ്മീശ്വരോ്സ്മീതി/ നിശ്ചയേന വിലീയതേ .. 38

സർവഗേ+ സ്വാത്മനി+ സ്വച്ഛേ ഏഷോ്ഹ-മിതി ഭാവനാ .
ഏതത്തദ്/ബന്ധനംൽ ലോകേ+ സ്വവി-കല്പോപ-കല്പിതമ് .. 39

ബന്ധ-മോക്ഷ-ദശാഹീനാ+ ദ്വിത്-വൈ/കത്വ-വിവർജിതാ .
സർവൈവ+ ബ്രഹ്മ-സത്തേയ-മിത്യേഷാ പരമാർഥതാ .. 40

നൈർമല്യ+പ്രാപ്ത-മരണ-മസക്തം സർവദൃഷ്ടിഷു .
അമനസ്/ത്വമിഹാ-പന്നം/ ബ്ര+ഹ്മ പശ്യതി നാന്യഥാ .. 41

മനോ നിർമലതാംയ് യാതം/ ശുഭ-സംതാന-വാരിഭിഃ .
ബ്രാ+ഹ്മീംൻ ദൃഷ്ടി-മുപാദത്തേ രാഗം/ ശുക്ലപടോ യഥാ .. 42

സർവമേവ മമാ+ത്മേതി സർവ-ഭാവ-നയാ-നഘ .
ഹേയാ-ദേയ-ബലേ+ ക്ഷീണേ ബ+ന്ധമോക്ഷോ വിമു+ച്യതാമ് .. 43

ശുദ്ധസ്യ മനസഃഖ് കായ-ശാസ്ത്ര-വൈരാഗ്യ-ബുദ്ധിഭിഃ .
അഭിജാതോപ-ല+സ്യേവ ജഗത്ത+സ്യേതി വിദ്യുതിഃ .. 44

പദാർഥേ/നൈകതാ-മേത്യ മനസോ നൈകതാ-നതാ .
അസത്യ+ജ്ഞാന-ദൃഷ്ടിൻ താംവ് വിദ്ധി+ ക്ഷണ-വിനാശിനീമ് .. 45

സബാഹ്യാ+ഭ്യന്തരംൻ ത്യക്ത്വാ സർവാംൻ ദൃശ്യ/ദൃശംയ് യദാ .
മനസ്/തിഷ്ഠതി ത+ല്ലീനം/ സംപ്രാപ്തംൻ തത്പദംൻ തദാ .. 46

ദൃശ്യ-ദൃഷ്ടിഃസ് സ്ഫുടാ യേയം/ സാ+ഹ്യ-വശ്യ-മസ+ന്മയീ .
തന്മയത്വംഞ്ച് ച മനസഃസ് സ്വരൂപംവ് വിദ്ധി നേതരത് .. 47

ആദ്യന്തയോർ/വിനാശിത്വാൻ-മധ്യേ/പി തദ-സന്മയമ് .
അജ്ഞാത-മനസസ്/തേന ദുഃഖിതാ ഹസ്ത-സംസ്ഥിതാ .. 48

ആത്മൈ/വേദംഞ്ച് ജഗദിതി/ വിനാ ഭാവേന ദുഃഖദാ .
ദൃശ്യ+ശ്രീ/രന്യഥാ+ ത്വേഷാ/ ഭോഗമോക്ഷ+പ്രദായിനീ .. 49

ജലമന്യത്-തരങ്ഗോ/+ന്യ ഇതി നാനാ-തയാ/+ജ്ഞതാ .
ജലമേവ തരങ്ഗോ/യ/മി+ത്യേക+ത്വാത്/കില+ ജ്ഞതാ .. 50

ദുഃഖ-മായാ+ത്യസ-ദിതി ഹേയോ-പാദേയ-രൂപി യത് .
തദ-ഭാവേന/ തു+ ജ്ഞാനാ/ദാനന്ത്യ-മവശിഷ്യതേ .. 51

സംകല്പ-കല്പിത+ത്വാച്ച മനോ-രൂപ-മസ+ന്മയമ് .
അസന്മയ-വിനാശേ തു/ കഃശ് ശോകോ വദ രാഘവ .. 52

അവഥ്-സലോ യഥാ ബന്ധു/രരാഗ+ദ്വേഷയാ ധിയാ .
ദൃശ്യതേ പശ്യ ത+ദ്വത്ത്വംൻ തത്ത്വം പഞ്ജര-മാത്മനഃ .. 53

അവ+ത്സലാ+ദ്യഥാ ബന്ധോഃസ്/ സുഖ-ദുഃഖൈർ/ന ലിപ്യതേ .
ത+ത്ത്വേന സംപരി+ജ്ഞാനാത്-തഥാ ത+ത്ത്വ/ചയാത്മനഃ .. 54

തദനാദി ശിവംഞ്ച് ജ്ഞാനംയ് യന്മധ്യംൻ ദ്രഷ്ടൃ/ദൃശ്യയോഃ .
തസ്മിൻഥ്.സത്യേ മനഃശ് ശാന്തം പാംസുർ/വായു+ക്ഷയേ യഥാ .. 55

ഉപശാന്തേ മനോ-വായൗ/ ദേഹ-പാംസുഃഫ് പ്രശാ+മ്യതി .
പുനഃസ് സംസാര-നഗരേ/ ന നീ-ഹാരഃഫ് പ്രവർതതേ .. 56

വാസനാ+പ്രാവൃഷി+ ക്ഷീണേ/ സംസ്ഥിതൗ/ രാമമാഗതേ .
ജാഡ്യേ ജനിത-ഹൃത്/കമ്പേ പങ്കേ ശോഷ-മുപാഗതേ .. 57

ശുഷ്കേ തൃഷ്ണാ-വടേ ശാന്തേ/ മന്ദേ ഹൃദയ-കാനനേ .
ക്ഷീണേ+(ഷു-ആ)+ക്ഷക-ദമ്ബേഷു മിഥ്യാ+ജ്ഞാന-ഘനേ+ ക്ഷതേ .. 58
ക്ഷീയതേ മോഹ-മിഹികാ+ പ്രഭാത ഇവ ശർവരീ .
ക്വാപി ഗ+ച്ഛതി ത+ജ്ജാഡ്യംവ് വിഷം മന്ത്രഹതംയ് യഥാ .. 59

ദേഹാ+ദ്രൗ ന ഭയ+ക്ഷുദ്രാഃസ് സരിതഃഫ് പ്രസര+ന്ത്യലമ് .
നോ+ല്ലസന്തി ലസത്/പക്ഷാഃസ് സംകല്പോ+ഗ്ര/കലാപിനഃ .. 60

പരാംൻ നിർമലതാ-മേതി സംവിദാ-കാശ-ഗോചരഃ .
രാജത്യേതി-തരാമ+ച്ഛോ/ ജീവാ-ദിത്യോ മഹോദയഃ .. 61

ഘനമോഹ-ഭരോ+ന്മുക്താ വിവി+ക്ത+ത്വം പരംങ് ഗതാഃ .
സമയേ+ ഹ്യതി-ശോഭന്തേ ധൗതാ ആശാ മഹാദിശഃ .. 62

ഭൃശ-മാഭാതി വിമലാ മുദിതാ-കാശ-മഞ്ജരീ .
ശീതലീ-കൃത-ദി+ക്ച+ക്രാ ശര+ദ്ച്യാമ്/നീവ ചന്ദ്രികാ .. 63

സർവ-സംപത്/പ്രകാശേന പരമാനന്ദ-ദായിനാ .
ഭൃശം സഫലതാ-മേതി സുവി-വിക്താ വിവേക-ഭൂഃ .. 64

സപർവത-വനാ-ഭോഗം/ പര-മാലോക-സുന്ദരമ് .
അച്ഛാച്ഛം/ ശീതല+ച്ഛായംഞ് ജായതേ ഭുവനാന്തരമ് .. 65

വിസ്താ-രിതം/ സുസുമതാം/ സ്ഫാരിതം/ സ്ഫടികാ-കൃതിമ് .
ഉപൈതി/ ഹൃ+ത്സരഃസ് സ്വച്ഛംൻ നീരജോമ്/ബുജ-കോശകമ്.. 66

ഹൃത്പദ്മ-കോശാ+ന്മലിനഃസ് സ്വാഹംങ്-കാര-മധുവ്രതഃ .
അപുനർ/ദർശനാ-യൈവ ചഞ്ചലഃഖ് ക്വാപി ഗച്ഛതി .. 67

ഭവ+ത്യപ-ഗതാ+ക്ഷേപഃസ് സർവഗഃസ് സർവ-നായകഃ .
നിർവാസനഃശ് ശാന്ത-മനാഃസ് സ്വദേഹ-നഗരേ+ശ്വരഃ .. 68

വിചാരണാ-സമധി-ഗതാത്മ-ദീപകോ
മന+സ്യലം പരി-ഗലി-തേവ ധീരധീഃ .
വിലോകയൻ/ക്ഷയഭവ-നീരസാ ഗതീർ-
ഗതജ്വരോ വിലസതി ദേഹ-പത്തനേ .. 69

ഇ+ത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠമഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോപായേ+
സ്ഥിതി+പ്രകരണേ ഉപശമ-വർണനംൻ നാമ പഞ്ച+ത്രിംശഃസ് സർഗഃ .. 35 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
17.10.2023